

Företag, kunder och konsumenter vinner på sund konkurrens

Anförande av Anne Vadasz-Nilsson, ställföreträdande generaldirektör, Konkurrensverket, vid Byggstämman 2012 i Stockholm den 10 maj.

Det talade ordet gäller

Tack för att jag fick komma hit och lämna mina och Konkurrensverkets synpunkter. Innan jag kommer in på dessa låt mig börja med att gratulera Sveriges Byggindustrier för ett mycket lovvärt initiativ att intensifiera arbetet med etiska frågor inom byggbranschen med början år 2012.

Att det råder etik och sund konkurrens mellan företag handlar förutom att det finns tydliga och enhetliga spelregler om att ett företag inte ska ha en fördel framför andra på grund av fusk. Även om det kortsiktigt kan ge fördelar att ägna sig åt ljusskygg verksamhet som till exempel olagliga karteller, missbruk av sin marknadsstyrka, korruption, anlita svart arbetskraft eller skattefusk, är det i långa loppet inte bra ens för de företag som ägnar sig åt sådant. De som inte tävlar för att vinna fördelar, utan tjänar pengar på ett örligt sätt, riskerar att hamna på efterkälken både vad gäller konkurrens- och innovationskraft.

Vad gör då Konkurrensverket? Förutom det uppenbara att vi utreder överträdelser av konkurrens- och upphandlingsreglerna, och tar företag och upphandlande myndigheter som brutit mot reglerna till domstol, arbetar vi också proaktivt genom olika kanaler.

Vi pekar gärna på exempel. Det kan vara goda exempel, och det kan vara avskräckande. Bland annat så lyfter vi gärna fram hur det har gått för företag som vi tagit till domstol och hur de påverkats ekonomiskt och på annat sätt av det. Våra utredningar och domstolarnas domar är inte enbart riktade mot det enskilda företaget, utan de ska också visa för andra hur det kan gå. Det allmänpreventiva syftet är viktigt. Den bästa kartellen är den som aldrig har uppstått.

Det finns givetvis positiva exempel också som vi gärna lyfter fram. Ett sådant exempel är glasmästaren i Sundsvall som vände sig till oss på Konkurrensverket och påtalade att alla hans leverantörer av glas hade höjt sina priser samtidigt, och lika mycket. Det ledde i sin tur till att EU-kommissionen startade en utredning som ledde till att en internationell kartell mellan flera glasföretag avslöjades och fälldes. Det visar att ett enda tips kan göra stor skillnad.

Att föreslå regeländringar ingår också i våra uppgifter. Under ett vanligt år svarar vi på runt 200 remisser. De flesta från regeringen. Genom detta arbete försöker vi påverka lagstiftaren så att regelverken som påverkar företag ska vara så konkurrensneutrala som möjligt. Ser vi möjligheter att förbättra reglerna så vill inte missa sådana chanser.

Vi arbetar också förebyggande med andra myndigheter som till exempel Riksenheten mot korruption och Skatteverket. Vi tror nämligen att ett företag som vill tumma på en regel kanske är beredda att också tumma på andra regler lite här och där.

Det jag skulle vilja betona här hos er idag är att vi också arbetar väldigt utåtriktat mot företag och branschorganisationer. Vi vill helt enkelt att företagen ska göra rätt från början och det bästa är givetvis att det inte uppstår något fusk med olika regelverk och kan vi vara med och påverka detta vinner både företag, kunder och konsumenter.

Både utbildning och en uppförandekod låter som viktiga steg och som att branschen vill sopa framför den egna dörren. Vi är gärna med och understödjer denna utveckling på olika sätt. Vi kommer till exempel att samverka i aktiviteter med etiska rådet och Sveriges Byggindustrier (SB). När det gäller samarbetet med SB hoppas vi kunna komma ut i landet och träffa grupper med företag. Det kommer givetvis också ge oss en bättre bild och en ökad förståelse för företagsvillkor.

Återigen en eloge till er i byggbranschen som sätter etik och moralfrågorna på agendan. Jag tror det är en stor styrka att hela branschen är involverad i detta arbete. Såvitt jag vet är det inte så vanligt med ett så stort och brett grepp. Jag tror att de allra flesta företag vill göra rätt och hoppas att företagen tar chansen och prioriterar detta. Alla är vinnare vid sund konkurrens.

./.